

Komplexní čísla – výsledky

algebraický tvar (reálná a imaginární část, imaginární jednotka), číslo komplexně sdružené, absolutní hodnota, komplexní jednotka, Gaussova rovina

1 Pracujte s komplexními čísly z_1, z_2 v algebraickém tvaru, tj. např. $z_1 = a + bi$, $z_2 = c + di$, a ukažte, že se výrazy $z_1 + z_2$ a $z_2 + z_1$, resp. $z_1 \cdot z_2$ a $z_2 \cdot z_1$ díky komutativitě sčítání a násobení reálných čísel rovnají. Obdobně pro asociativitu ukážeme, že pro libovolná komplexní čísla z_1, z_2, z_3 platí $(z_1 + z_2) + z_3 = z_1 + (z_2 + z_3)$, resp. $(z_1 \cdot z_2) \cdot z_3 = z_1 \cdot (z_2 \cdot z_3)$.

2 Uvažujme $z = a + bi$, kde $a, b \in \mathbb{R}$ a a, b nejsou zároveň obě nulová. Potom hledáme z' takové, že $(a + bi) \cdot z' = 1$. Tuto rovnici rozšíříme výrazem $a - bi$ (tj. číslem komplexně sdruženým s z). Po úpravě získáme $z' = \frac{a}{a^2 + b^2} + \frac{-b}{a^2 + b^2}i$.

3 a 4 Pracujte s komplexními čísly z_1, z_2 v algebraickém tvaru a ukažte, že se levé a pravé strany daných vztahů po úpravě rovnají.

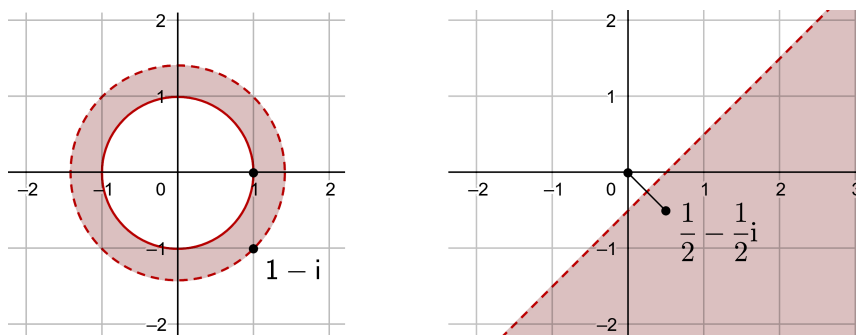
5 a) $-i$; b) $-\frac{1}{2}i$; c) $\frac{2}{5} - \frac{4}{5}i$.

6 a) $K = \left\{ \frac{2}{5} - \frac{1}{5}i \right\}$; b) $K = \left\{ -\frac{7}{3} + 24i \right\}$.

7 $z = \frac{3}{4}i$; pro ryze imaginární číslo v algebraickém tvaru $a + bi$ platí, že $a = 0$.

8 Pracujte s komplexními čísly z_1, z_2 v algebraickém tvaru a ukažte, že se levá a pravá strana daného vztahu po úpravě rovnají téměř výrazu. Pro $z_1 = a + bi$, $z_2 = c + di$ je $L = P = 2(a^2 + b^2 + c^2 + d^2)$.

9 a) Řešením je mezikružší bez větší hraniční kružnice. Obě kružnice mají střed v počátku a jejich poloměry jsou 1 a $\sqrt{2}$, viz obr. 1 vlevo. b) Řešením je polorovina bez hraniční přímky. Hraniční přímka je osou úsečky, jejímiž krajními body jsou počátek a obraz čísla $\frac{1}{2} - \frac{1}{2}i$, viz obr. 1 vpravo.

Obrázek 1

exponenciální a goniometrický tvar, Moivreova věta

10 a) $1 + i = \sqrt{2} \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right)$; b) $-6\sqrt{3} + 6i = 12 \left(\cos \frac{5\pi}{6} + i \sin \frac{5\pi}{6} \right)$; c) $\frac{1}{4} - \frac{\sqrt{3}}{4}i = \frac{1}{2} \left(\cos \frac{5\pi}{3} + i \sin \frac{5\pi}{3} \right)$; d) $\frac{\sqrt{2}}{2} - \frac{\sqrt{2}}{2}i = \cos \frac{7\pi}{4} + i \sin \frac{7\pi}{4}$.

11 a) $e^{i\frac{21\pi}{11}}$; b) $\sqrt{2}e^{i\frac{\pi}{4}}$.

12 Body A, B, C lze po řadě reprezentovat jako komplexní čísla $a = 1 + i$, $b = 2 + i$, $c = 3 + i$. Hledaný úhel (resp. jeho velikost) je argumentem komplexního čísla, které je součinem čísel a, b, c . Platí $a \cdot b \cdot c = 10i = 10 \left(\cos \frac{\pi}{2} + i \sin \frac{\pi}{2} \right)$, tedy součet velikostí ostrých úhlů XOA, XOB, XOC je roven $\frac{\pi}{2}$ (neboli 90°).

kvadratická rovnice v $\mathbb{C}$, binomická rovnice

13 a) $K = \{1 \pm 3i\}$; b) $K = \{-1 + 3i; 1 - 3i\}$; c) $K = \{3 - i; -4 + 2i\}$.

14 Pro kořeny x_1, x_2 dané rovnice platí, že $(x - x_1)(x - x_2) = 0$. Po dosazení za x_1 , roznásobení a úpravě tak získáme vztahy $p = 3 - 2i\sqrt{3} - x_2$ a $21 = -x_2(3 - 2i\sqrt{3})$, odkud $x_2 = -3 - 2i\sqrt{3}$ a $p = 6$.

15 a) Po úpravě získáme binomickou rovnici ve tvaru $x^3 = \frac{4}{3}$,

$$K = \left\{ \sqrt[3]{\frac{4}{3}} (\cos 0 + i \sin 0); \sqrt[3]{\frac{4}{3}} \left(\cos \frac{2\pi}{3} + i \sin \frac{2\pi}{3} \right); \sqrt[3]{\frac{4}{3}} \left(\cos \frac{4\pi}{3} + i \sin \frac{4\pi}{3} \right) \right\};$$

$$\text{b) } K = \left\{ \sqrt[6]{2} \left(\cos \frac{5\pi}{18} + i \sin \frac{5\pi}{18} \right); \sqrt[6]{2} \left(\cos \frac{11\pi}{18} + i \sin \frac{11\pi}{18} \right); \sqrt[6]{2} \left(\cos \frac{17\pi}{18} + i \sin \frac{17\pi}{18} \right); \right. \\ \left. \sqrt[6]{2} \left(\cos \frac{23\pi}{18} + i \sin \frac{23\pi}{18} \right); \sqrt[6]{2} \left(\cos \frac{29\pi}{18} + i \sin \frac{29\pi}{18} \right); \sqrt[6]{2} \left(\cos \frac{35\pi}{18} + i \sin \frac{35\pi}{18} \right) \right\}.$$